

Приморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА X • БРОЈ 201. • 25. ОКТОБАР 1981.

ЦИЈЕНА 4 ДИНАРА

ИЗ РАДА САВЕЗА КОМУНИСТА

ПОДРУЧЈЕ ИНВЕСТИЦИЈА — МЕЂУ НАЈВАЖНИЈИМА У БОРБИ ЗА ЕКОНОМСКУ СТАБИЛИЗАЦИЈУ

Остваривање инвестиционо-политичке на подручју општине још једном се нашло на дневном реду Општинске конференције Савеза комуниста, која је о овој теми расправљала у свијетлу оцјена и ставова датих на XVII сједници Централног комитета Савеза комуниста Црне Горе. У циљу спровођења ставова са ове сједнице ЦК СК Црне Горе, Комитет Општине

економске конференције је благовремено формирао радне групе које су присуствовале састанцима у основним органима Савеза комуниста којима се детаљно расправљало о реализацији инвестиционих одлука и проблемима у вези с тим.

БРОЈНИ ПРОБЛЕМИ И КРУПНЕ СУБЈЕКТИВНЕ СЛАБОСТИ

Радне групе су, на основу запажања са састанака, подијеле извјештај Комитету, а послије тога је направљена збирна информација која је била предмет расправе на X сједници Општинске конференције СК. Општа је оцјена да и поред значајне инвестиције активности нијесу постигнути очекивани ефекти, за даљи економски и политички развој општине. И ако се настоја да се основне организације изнесу конкретну инвестицију ситуацију у својим срединама, пре ма извјештajima радних група, она то нијесу урадиле. Запажена је недовољна посјећеност састанака, као и пасивност чланства на разрешавању ове веома значајне проблематике. По свему судећи, овакво стање произлази из недовољне оспособљености, неинформисаности и пасивности једног броја се кретара, а и основних организација СК у целини. Као последица тога на састанцима основних организација по словодни органи, који су и креатори инвестицијских одлука, воде главну ријеч. И тамо где је постојала жеља да се развије расправа око инвестиције политици, партијска организација није расположила подацима који би служили за реалну процјену стања: самоуправног одлучивања у доношењу инвестицијских одлука, структуре инвестицијских улагања, извора и прекорачења инвестиција.

Ових дана сумирају се резултати анкете која ће пружити податке за припрему сједнице Општинске конференције ССРН о актуелним питањима самоуправног преображаја спорта и физичке културе у нашој општини.

АКТИВНОСТ МЛАДИХ ОДВИЈА СЕ У ФОРУМИМА

Идејана, организациона и акциона питања остваривања улоге основне организације Савеза социјалистичке омладине у политичком систему социјалистичког самоуправљања била су на дневном реду сједнице Општинске конференције Савеза социјалистичке омладине, одржане 13. октобра. У радију се днице учествовали су **Жарко Миковић**, секретар Комитета ОКСС, и **Бранка Медић**, секретар Центра за марксистичко образовање.

штвеног интереса, већ своди своју активност искључиво на "омладинску проблематику" и не припрема младе за стваралачко и активно учешће у самоуправном одлучивању и делегатском систему. Млади су заступљени у приличном броју у свим орга-

ПОВЕЉА О САРАДЊИ С МЛАДИМА ВРЊАЧКЕ БАЊЕ

"Овом Повељом изражава се братство и јединство пред којим ће вријеме и догађаји бити немоћни јер су нераскидиви и вјечни.

Ми млади, рођени заједно са социјализмом у нашој самоуправној заједници, инспирисани Титом и дјелима, свечано се о бајезујемо да ћemo градити најљепше мостове на свијету, мостове пријатељства, љубави и сарадње" — стоји у Повељи о сарадњи младих Врњачке Бање и Будве коју су у Врњачкој Бањи 1. октобра потписали предсједници општинских конференција ССО Живојин Качаревић и Гојко Љубановић.

нима и организацијама, али они су више нијеми посматрачи него активни делегати ССО.

Неке основне организације су бавећи се конкретним и животним питањима младих (ОКСС у КСРО „Јужни Јадран“ и ООУР „Могрен“), заинтересоване и покренуле омладину тих средина, али у већини организација нема иницијативе нити жеље да се на било који начин издаје из пасивности.

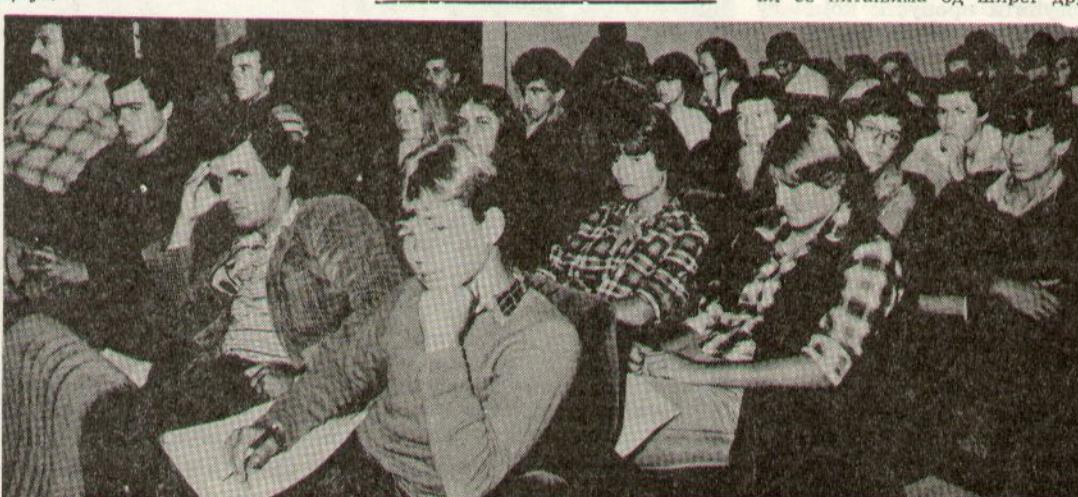
Било је још ријечи и о пропустима у политичкој пријеми младих у Савез комуниста, неактивности младих чланова СК који пријемом партијске књижице заборављају на омладинску организацију, проблематика организовања ОРВ „Вуквић-Шуња“, неповјерењу према младима у појединим срединама, недостатку критике и самокритике у методу рада, као и недовољној активности Општинске конференције ССО и њених организација.

На основу припремљеног материјала, уводног излагања и дискусија, Предсједништво ОКСС израдиће закључке о задацима на даљем јачању и оспособљавању основне организације ССО.

На лични захтјев, а из оправданих разлога, ослобођени су дужности чланови Предсједништва ОКСС Драган Лијешевић, Зорица Јеремић и Станко Асановић, а за нове изabrани Светозар Маровић, Васо Станишић и предсједник Координacionog одбора ССО Центра за средње образовање.

Конференција је донијела одлуку да се формирају нове основне организације ССО у Буљарици и органима управе и служби Скупштине општине.

В. М. С.

Са сједнице Конференције Савеза социјалистичке омладине

На Градилишту „Авале“ и „Могрена“

СВАКОГ ДАНА СВЕ БЛИЖЕ ЦИЉУ

Када смо средином октобра посетили градилиште „Авале“ и „Могрен“ затекли смо мноштво радника београдског „Комграта“ како љористи лијепо вријеме да обаве што више послова. Већ се могао назрети изглед будућег хотелског комплекса кога смо имали прилике да видимо само на макети.

Грађевински дио „Могрена“ већ је завршен и у току су молерско-фарбарски и занатско-инсталатерски радови. Ускоро треба да отпочне и утврђивање столарије и облагашаја фасаде каменом. Нови „Могрен“ има двије стамбене етаже у којима је смештено 50 соба (106 постеља). Приземље објекта чини велики ресторански простор намењен конзумирању ванационске потрошње. Највећа специфичност овог објекта је кров његовог ресторана који је уздигнут, па чини саставни дио трга.

На другом дијелу градилишта, на блоку „А“ новог хотела „Авале“, ужурбано се ради. По ријечима руко водиоца градилишта, Власти мира Иванковића, остало је да се уради једна трећи на такозваних трубних радова. Овај дио објекта био је најтежи за градњу због великих ископа и потпорних зидова. — Срећом — каже Власта — најтеже је заврше но и већ се изашло из темеља, па радови сада далеко напредују. У овом дијелу смештени су стамбено-пословни објекти, ресторани и собе од којих је већи на с балконима и погледом на море. Треба напоменути да ће саставни дио овог објекта чинити и стари бунгалови који ће бити повезани с главним објектом помоћу неколико лифтова. Ту су отворени и затворени базен, међусобно повезани великом

стакленом преградом, која се, по потреби, може помjerati. Затворени базен је грађевински готов, а конструкција отвореног треба да буде завршена до краја октобра.

СТАРА „АВАЛА“ — СПОЈ СТАРОГ И НОВОГ

Што се тиче дијела старе „Авале“, она чини с новим функционалну целину. Као што је познато, један њени дио, приземље и спрат, остао је да подсећа на хотел који је отворио врата буџанском туризму. Овај дио неће бити хотел, већ више угоститељски објекат, који ће повезивати старије градске зидине с новом „Авалом“. У њему се налази поливалентна сала, велики ноћни бар, а приземље свог објекта с терасом чиније целину с тргом и за шетаче ће представљати излаз на море. На средини терасе налазије се повећа фонтана, а испод хотела биће плажа као и бетонска стаза којом ће бити омогућен пролаз за плажу „Могрен“.

Накнадним археолошким ископавањима пронађени су у темељима старе „Авале“ дјелови једног мозаика, као и остаци темеља зграде из римског доба с очуваним системом за гријање. Предлог је да се ови изузетно важни археолошки остаци уклоне у ентеријер некадашње репрезентације „Авале“. Виђе то својевrstan спој старог и новог.

Будући хотелски комплекс, да подсјетимо, захвата површину од 35 хиљада квадратних метара. Располага с 650 кревета у хотелима и још 220 у санираним вилама. У ресторанима, тавернама, снек и аперитив баровима биће 4.000 места. Уредиће се и пространи трг између два хотела и старијих грађских зидина, што ће овом туристичком мјесту повратити живот и надокнадити дио изгубљене понуде у Старом граду. Треба истаћи да у пјешачкој оази око трга не-

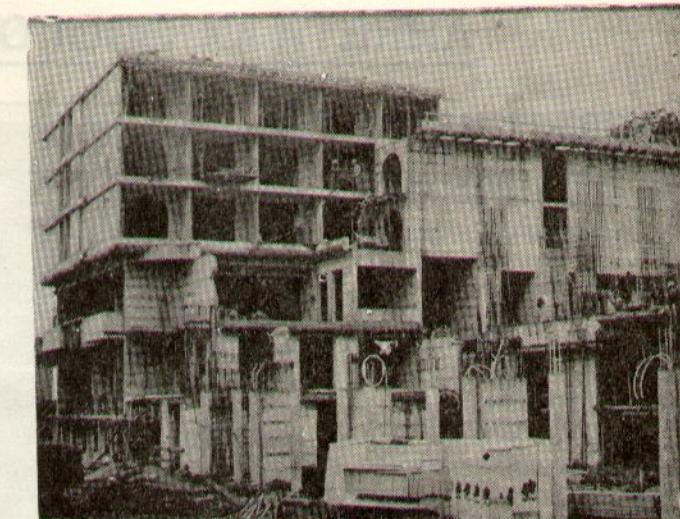
ће бити дозвољен пролаз којима. У овом дијелу скупља ће се гости који ће у свако доба дана моћи да се одморе и прошetaју.

ДИНАМИКА РАДОВА ТЕЧЕ ПО ПЛАНУ

До сада одржавамо динамику радова — каже нам Властимир Иванковић — и у томе нам иде на руку изузетно лијепо пријеме. Остало је мање од једне трећине такозваних трубних радова. Грађевинаре прате инсталатори и занатлије, па радови брзо напредују. На градилишту имамо око три стотине радника, што сматрамо да је сваки довољно да послје објекта завршимо у предвиђеном року, то јест до идуће туристичке сезоне.

Ово градилиште је изузетно велико и спада у један од тежих објеката, нарочито што се тиче инжењеријског дијела. На овако огромном задатку, свакако, има и врло сложених проблема, али настојимо да их благовремено решавамо. Нарочито нам је сметало, и још увијек нам смета, недостатак пројектне документације, што је имало за последицу да смо у динамици понекад каснили. Са инвеститором немамо проблема, шта-више добро сарађујемо.

Недавно неко рече: „Права је срећа што овог љета на нашој ривијери није било много пожара, пошто бисмо ватру врло тешко гасили“. Разлог за овакво резоновање је у томе што Центар за заштиту од пожара, специјализована организација која треба да нас штити од

„Авале“ у бетону и гвожђу

Да се, збила, ради о великом грађевинском подухвату најбоље се види из сљедећих података. У овај хотелски гигант треба да се угради 35 хиљада кубика бетона и око два и по милиона килограма гвожђа! До сада су неимари „Комграта“ већ уградили 22 хиљаде кубика бетона и око два милиона килограма гвожђа. Ископано је преко 65 хиљада кубика земље, а упо требљено близу хиљаду кубика оплате. Највећи дио овог жељеза и бетона утврђено је у темеље и потпорне зидове, што је условила сеизмичка градња на овом подручју. Међутим, бетон, као декоративни материјал, неће бити видљив, јер ће бити обложен каменом и другим мате-

ријалима. У жардињерама, на крововима објекта и по трговима, биће доста зеленила, највише разних пузавица и другог медитеранског растиња, што ће дочаравати прави приморски амбијент.

Непотребно је наглашавати с коликим нестручњењем. Будвани очекују завршетак овог објекта, ако се зна да у овом граду, некадашњој метрополи црногорског туризма, нема ни једног хотела. Судећи по изјави руководиоца градилишта, који је још увијек чврсто убијењен да ће овај огроман посао неимари „Комграта“ и њихови кооперанти успјети да заврше у предвиђеном року, тај дан и није тако далеко.

Нада Митровић

ИЗ ЦЕНТРА ЗА ЗАШТИТУ ОД ПОЖАРА

СКРОМНИ УСЛОВИ ЗА РАД

Недавно неко рече: „Права је срећа што овог љета на нашој ривијери није било много пожара, пошто бисмо ватру врло тешко гасили“.

Разлог за овакво резоновање је у томе што Центар за заштиту од пожара, специјализована организација која треба да нас штити од

ватрене стихије, једва тавори.

— Налазимо се у изузетно тешкој ситуацији. Ватрогасна јединица још увијек дежура у — приколици, а средства, која нам служе у раду, одавно су дотрајала. Располажемо са свега четири цистијерне које су старије од 20 година, немамо новаца ни за личне дохотке, ако моли за набавку нове опреме. Једанаест запослених, који нередовно примају плате, са оваквим средствима нису у стању да успјешно интервенишу — каже директор Центра Стево Кажанегра.

Центар је основан 1974. године. Финансирање је било обезбеђено путем доприноса за противпожарну заштиту, а дјелимично и из соствених средстава — од пушња ватрогасних апарат. Године 1978. долази до цијења Центра на двије организације. Једна од њих, „Ватроспас“, сада је у ликвидацији, а Центар је остао да та вори. У „наслеђе“ му је остало око милион динара мањка. Тако је дошло до изузетно тешке ситуације. Но већ за личне дохотке добијан је од банке. Као што је познато, краткорочни кредити врло су неповољни, а пошто добрим дијелом још нису враћени, даље задуживање не долази у обзир.

— И поред тако неповољних услова — наставио је Кажанегра — ватрогасци су радили врло добро, и њихо-

ва активност је за похвалу. Без средстава за рад, они су стизали на терен када је год то требало. Дјеловали су и превентивно.

Формирањем самоуправне интересне заједнице за противпожарну заштиту трајно би се ријешило питање финансирања, створили услови за обнову возног парка и на бавку неопходне опреме. Међутим, тај посао никако да се оконча, иако се на њему ради већ више од двије године!

Самоуправна интересна заједница за сада постоји само на папиру — није одржана ни прва скупштина, што значи да није конституисана. Очигледно је да се у најшој комуни мало води рачуна о ватрогасној служби, а до броја је познато колики је њен значај, поготову на простору где је вегетација бујна и где постоји опасност од великих штета које би ватра нанесила.

С. Г.

ОБАВЈЕШТЕЊЕ

Наредни број „Приморских новина“ излази 22. новембра на повећаном броју страна

Редакција

На „Могрену“ је грађевински дио радова већ завршен

АНКЕТА О ОВОГОДИШЊОЈ ТУРИСТИЧКОЈ СЕЗОНИ

Задовољавамо се
— констатацијама

Није ми јасно зашто смо послије три године — ријечи су Далибора Антоњолија, предсједника Мјесне конференције ССРН Будва I — још увијек с неуређеним простором испред Тргног центра дочекали и испратили туристичку сезону, а можда ћемо тако дочекати и следећу. Ту не треба коментара — сама слика даје најбољи одговор.

— Стари град, послиje многих обећања, још увијек здјапи, много јаднији него кад му се жије угасио 15. априла 1979. године. Ни једно образложение не де- мантује ову тврђњу и није оправданье за спорост и небригу.

— Комплекс „Авале“ већ се гради, наслуђују се нови облици; перспективе и видици се отварају.

— Овој сезони могли смо опростити, и опростили смо, што смо дозволили да од најљепшијег и најчиšћег шеталишта од Завале до Старог града, загадивши га, направимо најпримитивнији вашар, пун кича и безвредних сувенира.

— Циркуси и вртешке доми- нирали су нашем понудом и у шаренилу малих парса, убрзалих од стране неких субјекта за за- куп и заузимање земљишта, ство- рили цех неразумне антипропа- ганде коју ће привреда и овај крај дуго морати да лијечи.

— На простору заузетом ова- ко јефтиним садржајима лука и море — и све што иде уз то — нису добили мјеста под сунцем, иако смо на мору, иако смо у туристичком проспекту представљени свијету и као посебан на- тутичко-туристички пункт.

— Како смо прихватили го- сте, какви су нам били сервис и услуга, шта смо им све пружали требало би неко да запита нас, који хоћемо и желимо и више него што можемо, који причамо као да санамо, а стварност је ту, на земљи, у Будви.

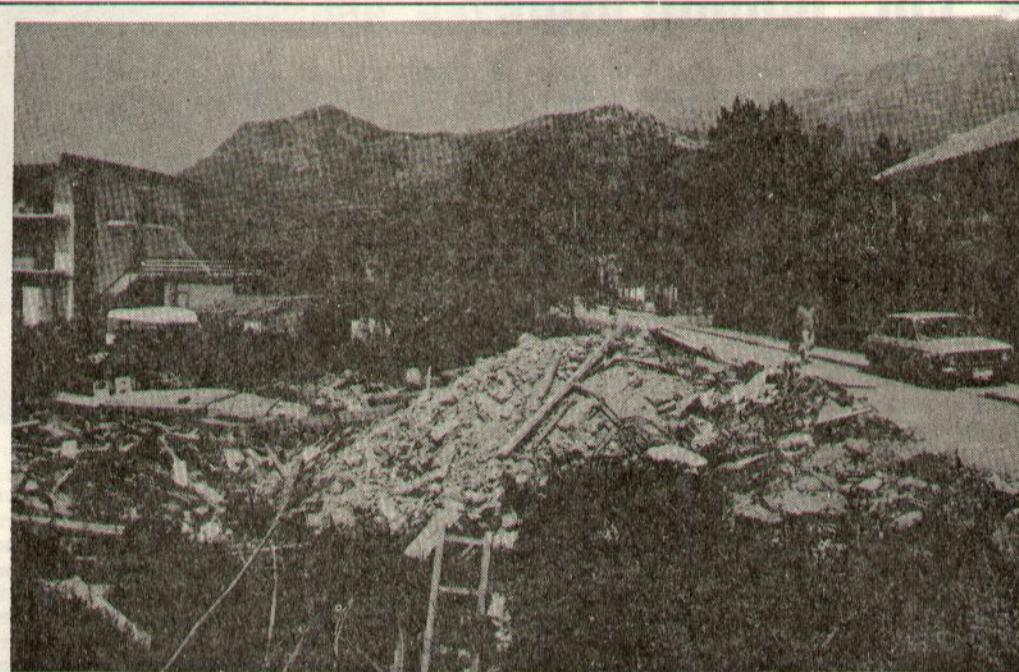
Наши недостаци нису били само ови које смо набрајали — већи од свих је што их ми видимо и констатујемо, а ишта не предузимамо, или то не чи- нимо довoljno ефикасно, да се то стање измијени.

Б

Грђевица — канал за

— У осврту на овогодишњу туристичку сезону — изјавио је Ђорђије М. Приби- ловић, дипломирани економиста из Будванске основне банке — поменуо бих два објекта који, због нашег немарног и неодговорног односа, стварају веома ружну слику на нашем мјесту у ње- лини. Ради се о Маинском путу и ријеци Грђевици.

Маински пут је некада био главна саобраћајница Будве са заleđem и селима, а с његове обадвије стране формирала су се насеља. Већ више година, а посебно откада је заживио туризам, грађани су овај пут одржавали, наслипали шљунком, чи- стили смеће и растине, тако да је сваку туристичку сезо- ну дочекивао као нов и уре- дан. Половином седамдесетих година пут је уз помоћ Општине и грађана, осим ди- јела код Гвозденог моста, ас- фалтиран од куће Савићића до Манастира Подмаине. Ме-

Како смо се поиграло у току ове сезоне показује и овај фотос: шут са градилишта истовариван је на прилазима Будви, Светом Стефану и Петровцу!

Крајње је
вријеме...

Сваке године — рекао је Васо Марковић, в. д. директора Јадранског сајма — организује се по неколико са- станака у вези с припрема- ма за наступајућу туристич- ку сезону. Бирају се одбори који би требало да преузму дио обавеза у вези с прире- мним радовима. Констатују прошлогодишње слабости и, па крају, сачине се уопште- ни програми из којих се не види с колико се представа располаже, који се све посло- ви могу обавити и ко све треба да буде њихов посил- ац. Такав „стил у раду“ је, по мом мишљењу, и основни разлог што донијете програ- ме не можемо остварити, па се исте слабости из године у годину понављају у све оп- тријој форми. Припреме не- мају карактер мобилизације грађана за дочек наступају- ће туристичке сезоне, већ се скоро сваке године задовоља- вамо с неколико састанака који никако не дају очеки- ване резултате.

Познато је да је природа према нашем подручју била врло издашна, да нам је да- ла оно што ни један други регион нема. То што се тиме задовољавамо један је од ра- злога што акције на припре- мама за следећу туристичку сезону немају синхронизи- ван карактер, што се грешке из године у годину понав- лјају. На примједбе гостију, често и на врло опште кри- тике у средствима јавног ин- формисања, остајемо равно- душни.

Протекла сезона управо је показала да бисмо већ у- стаљене навике морали да мијењамо и да више пажње по- фтешимо чистоћи града, плажама, зеленим површи- пама, понашању према госту, снабдијевању и свим дру- гим угоститељско-туристич- ким пословима који битно у- тичу на формирање мишље- ња о нама. Поред друштве- но-политичких субјекта, ве- лики дио одговорности за о- во стање пада на хотелско-у- гоститељске, комуналне и прометне организације, пос- био на Туристички савез оп- штине, чији се утицај, у ве- зи с припремама за насту- вајућу сезону, скоро по осје- ха. Крајње је вријеме да схватимо да смо изразито ту- ристички регион, да од тури- зма живимо и да туризму морамо поклањати одговара- јућу пажњу. Уљуљкизати се чињеницом да нам је приро- да дала најљепши плаže и њихово заleђе заблуда је ко- ја нам се може врло брзо осветити, нарочито сада ка- да наше друштво улаже ве- лике напоре на стабилизаци- ји наше привреде.

смеће!

вља становницима овог по- дручја. Два пута је регулисана на каменим обалама, али то није било трајно решење ка- да се корито стално не чи- сти и не уређује. Ријека са- ма, ваљајући и ситнећи камен, затрпава сопствено корито, тако да се оно временом испливача, па је ријека прије неколико година поно- во почела да плави околну. Затрпавајући корито доприно- си разно растине у кориту, а и мјештани који недостат- ке комуналних услуга од Гвозденог моста до Манастира „рјешавају“ на тај начин што ријеку претварају у сме- тлиште и канал за одвоз сме- ћа. Тако се корито напуни кутијама конзерви, метлама, дјеловима старог намјешта- ја, сулундарима, флашама, а понекад и читавим штедњи- цима. Како то све изгледа лако се увјерити. А наши го- сти у току сезоне виде и оно оно што нама често изми- че испред очију.

Ријека Грђевица, главни водоток кроз Будванско по-ље, дуго је плавила оранице и ливаде, наносећи много не- љутим, више га нико не од- жава, и он је постао право ругло како за оне који живе уз њега, тако и за читав град. Асфалтни слој разбили су тешки камioni грађевин- ске оперативе која је одво- зила циљунак из Дубовице за изградњу стамбених зграда и улица у Будви. Пут је пун рупчага, пали су потпорни зидови, драча и остало див- ље растине надвило се до средине пута, и — као да то нико не види и никоме не смета! Зашто више нема ра- дних акција мјештана овог насеља (а има их преко 600 у око 150 домаћинстава) на проширењу пута? Или: можда су се мјештани подије- ли (овај пут, иначе, дијели мјесне заједнице Будва I и Будва II), иако им је инте-рес остало заједнички?

Ријека Грђевица, главни водоток кроз Будванско по-ље, дуго је плавила оранице и

АКЦИЈА "ЈЕДИНСТВЕНИ У ОДБРАНИ И ЗАШТИТИ 81."

МАСОВНОСТ И ОДГОВОРНОСТ

Два дана — 17. и 18. октобра — на подручју наше општине живјело се, радило и дјеловало у (претпостављеним) ратним условима. Циљ је био један: су-протставити се „непријатељу“ и обезбиједити рад и дјеловање у „ратним“ условима. Сви постављени за даци, то је општа оцјена, обављени су примјерно, и за то су подједнако заслужни свих 3.600 учесника акције.

По сунчаном и топлом времену, како то може само под овим поднећем да буде у октобру, два дана се одвијала акција „Јединствени у одбрани и заштити 81“ у којој је узело учешћа 38 субјеката са 3.600 чланова. У кратком времену требало је извршити бројне задатке — од евакуације становништва, заштите материјалних добара, гашења пожара, супротстављања непријатељу до изласка на предвиђене „ратне“ локације.

Писмо старог ратника

У вези са акцијом „Јединствени у одбрани и заштити 81“.

Мјесној заједници Будва I упутио је писмо учесник тринаестојулског устанка Петар Митровић.

„Преко средстава јавног информисања — пише између осталог — сазнао сам да ће се 17. и 18. октобра на подручју девет општина јужног дијела Црне Горе, у знак обиљежавања четрдесетогодишњице устанка и револуције, одржати вјежба свих узрасла „Јединствени у одбрани и заштити“, и тако се проверити вјештина и готовост свих слојева за случај рата.“

Као и у другим општинама, тако ће се и код нас мобилисати све снаге, наравно према утврђеном плану и програму, од најмлађих до бораца, учесника у НОБ, како би предстојећа вјежба што боље успјела. Наша Мјесна заједница треба у свему да се сврста међу најбоље.

Могу да вам кажем да сам се и ја 13. јула 1941. године, на дан устанка народа Црне Горе, у два сата послије пола ноћи налазио у строју Тудоровићког одреда. Тога јутра једна италијанска јединица са 60 до 70 фашиста кренула је са колског пута према броду код села Ђенаша. Успјело нам је да два непријатељска војника убијемо и једнога тешко ранимо, који је касније умро и да их натјерамо на повлачење према путу где су их чекала два камиона. То су претпостављам били и први фашисти који су у борби убијени на подручју од Бојане до Дебелог бријега.

Ово сам написао да би млади знали како је било у тим првим јутарњим сатима тог славног 13. јула 1941. године. Тога дана, када се народ дигао на устанак, борци су били на положајима, а стари, жене и дјеца у збјеговима на Паштровској гори.

У данима предстојеће вјежбе када ће те сви имати велике обавезе и задатке, могу да вам поручим да ћу и ја, уколико буде потребно, бити спреман да дам свој удио и помогнем да вјежба у потпуности успије.“

Планиране активности, на којима се радио готово годину дана, требало је извршити у кратком времену и цјелокупна „машинерија“ ступила је у дејство. Гесло: *Ништа нас не смји изненадити!* ступило је пред својеврсну прроверу.

У акцију је првог дана било укључено 3.600 чланова, скоро половина становништво општине. Наравно, међу њима су били и најмлађи, задатак им је био растурање прогласа и пропагандног материјала. Обавили су га, истиче се, савјесно и храбро. Своју помоћ, мада необавезни, понудили су и стари борци. Као у „игри“, они би то урадили и у другим условима. Колектив „Хотели Бечићка плажа“ није био предвиђен за учешће у акцији. Но, нијесу могли да одоле, а да јој не дају свој допринос: њих двадесет урадили су све оно што је требало у вези обезбеђења материјалних добара и евакуације.

У зграду Скупштине општине могли смо да уђемо тек пошто су дежурни пројектири и утврдили наш идентитет. У канцеларијама радна атмосфера и озбиљност, и нема жагора у бичајеног за „нормалне“ прилике.

Од команданта Штаба цивилне заштите, Љуба Борете, дознајемо да су појединци и екипе на терену. Обилазе се мјесне заједнице и други учесници акције, усаглашавају задаци и издају нова упутства за рад... Саопштава нам да је утврђено да се сви планови изводе према раније утврђеном редоследу.

Од њега дознајемо да су у акцију укључена два водода при Штабу цивилне заштите — инжењерско-технички и вод за асанацију терена. Вод за асанацију терена дјеловао је непосредно послије „бомбардовања“, а инжењерско-технички успјешно је обавио оправку сепарације на Брајићима и водовод.

Штабови на терену, како саопштава курирска веза, дјелују на вријеме и ефикасно.

Дознајемо да су акцију посетили представник Се-

кретаријата народне одбране, Бранко Радоман, и представник Синдиката, Будо Драговић.

Саопштава се да је на вријеме дјеловао Ватрогасни вод и да су „ватрене стихије“ правовремено сужбијене. Но, истиче се, на видјело је изашла неопремљеност ове толико важне службе. Недостају, прије свега, хидрауличне стапенице, толико неопходне за брзо дјеловање у спашавању становништва, материјалних добара и гашењу појара.

Подаци. На подручју Мјесне заједнице Бечићи у акцију је укључено 440 члана. Такође је врло добар одзив у Светом Стефану и Петровцу...

У Мјесној заједници Будва I влада право мобилно стање. Од Димитрија Јово вића дознајемо да је у акцију укључен 231 припадник цивилне заштите. Он истиче да се сви задаци извршавају према утврђеном плану. Са њиме на послу су: Веселин Булетић, Никола Лијешевић, Саво Станишић, Бошко Асановић,

Поздравни телеграм

Учесник НОР, Анђа Калађурђевић, 17. октобра, већ рано у пет часова, дошао је у канцеларију Мјесне заједнице Будва I да учесницима акције појозели све најљепше. Специјалном везом, која јој је стављена на располагање, Штабу акције „Јединствени у одбрани и заштити 81“ упутила је телеграм у коме између остalog, поручује: „Рачунајте и на нас жење као и 1941. године. Многе наше другарице остале су на бојним пољима у борби за слободу, и наш је завјет да идемо њиховим — Титовим путем“.

се предлог да би тако нешто требало на уму имати код организовања наредне акције.

У Штаб пристижу нови Радници Комунално-стамбене организације с тешким машинама уређују терен у кругу Административног центра и, истовремено, провјеравају њихову исправност. У послу их пре кида „налет авиона“ и сви су се за кратко вријеме нашли у склоништима. Посао је потом одмах настављен.

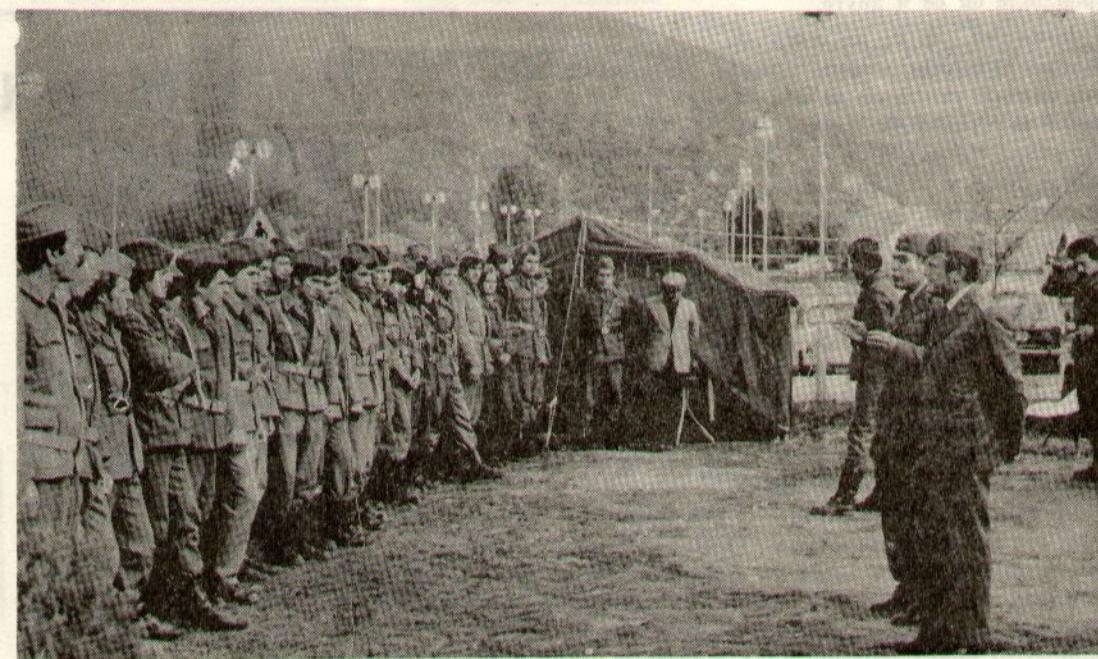
У поновном наврату у Штаб цивилне заштите до знајемо да су ученици Школе у Петровцу претходног дана радили на скупљању маслине. Учинак им је, истиче се, био велики. Чује

Милан Кљајић, Славко Јовановић, Душан Мрдак, Нада Кентера, Селма Драговић, Божо Рађеновић, Божко Мартиновић, Дарка Вуковић...

Обезбеђење Банке, школе, школе и дјечјих вртића извршено је на вријеме, а правовремено се обављају и други задаци.

Касно увече извршене су анализе вјежбе од стране штабова и, посебно, Комитета за општенародну одбрану и друштвену самозаштиту. Све оне су позитивне, а такве оцјене дају и представници републичких органа који су пратили ток вјежбе.

Д. Новаковић
В. Станишић

Пред одлазак на задатак

ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА ★ ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРА

САМО ДА ПОДСЈЕТИМО

У овогодишњем јануарском броју „Приморске новине“ су писале како се школе, одговарајућа самоуправна интересна заједница и сви остали надлежни не стајају да се обезбиједе услови да наша дјеца, под руководством својих васпитача, не гдје у другом крају организовано проведе петнаестак дана зимског, односно љетњег школског распуста. Поншто се, да тако кажемо, остало „глуво“ на ову идеју, покрећемо је попово и то сада кад ученике од зимског распуста дијели нешто више од два и по мјесеца, вјерујући да ће се о њој, у међувремену, тамо где треба, ако пишти друго, макар разговарати.

Да подсјетимо шта смо предлагали и за шта смо се залагали.

Кад је зимски школски распуст у питању, сматрамо, а ово мишљење, сигури смо, дијели и велики број ћачких родитеља, школе би требало да на пријеме остваре контакте с појединим зимским центрима, како би благовремено обезбиједиле боравак наше дјеце у њима сваке зиме, отприлике за пријеме док распуст траје. Непотребно је, чини се, говорити колико би то за дјецу значило: радост због снјега, смучаше, промјена ваздуха и средине, привикавање на самосталност и колективан живот. Да како, и за љетњи распуст требало би нешто слично договорити.

Већ као да чујемо: „А одакле средства?“ Реално је очекивати да би ћачки родитељи бољег имовног стања издвојили из свог буџета по потребна средства, док за дјецу чији родитељи то не би могли, о томе би, нормално, морала да поведе рачуна СИЗ за дјечју и социјалну запштиту или би се та средства евентуално обезбиједила из неког другог извора. Номинијемо само једну могућност, али, кад би се хтјело, пронашли би се и друге.

Мислимо да је од свега најгоре постојеће стање да нам дјеца, углавном за оба школска распуста, остају код кућа. Истина, деси се да некоје пође у „походе“ својим бакама, теткама или другој родбини, што је, међутим, права ријеткост.

Убијећени смо да би се с мало више труда и добре воље школа у Будви и Петровцу, њихових савјета, већ по менуте самоуправне интересне заједнице, као и Секције за образовање Општинске конференције Социјалистичког савеза постојеће стање промијенило на боље — онако како се ми заражамо.

Само кад би се хтјело...

М. П.

ИЗ РАДА СРЕДЊОШКОЛСКОГ ЦЕНТРА

ПРВИ КОРАЦИ У НОВОЈ ШКОЛСКОЈ ГОДИНИ

Школску 1981/82. годину Средњошколски центар до чекао је са нешто већим проблемима него раније. Први су се јавили већ при упису. За први разред заједничких основа јавио се неочекивано мали број ученика, јер се готово ни један ћак из Петроваца није уписао у Будви, него у Бару, вјероватно због наше школе у поподневној смјени.

Већ неколико година, управо од како постоји, Центар није успио да упише ни један разред у усмјерену за угоститеље трећег степена стручности, мада удружени рад захтијевао баш такав кадар.

УЧЕШЋЕ У ШКОЛСКОМ ЧАСУ ПОЛИТИКЕ

И ове године ученици и наставници Центра узеће масовно учешће у „Политиком“ Школском часу 81. Пријављено је укупно 215 ученика. Ово је већ четврто успјешно учешће Центра у овој друштвено признатој активности „Политике“, која, поред такмичарског карактера, на прво место истиче васпитно-образовни процес у нашој земљи, по пуларише наставни план и програм, прати проблеме образовања, материјални положај школа, статус наставника, рад ћачких и друштвено - политичких организација, самоуправљање у школама и перспективе запошљавања.

При расписивању конкурса, Центар се досљедно државао критеријума у односу на успех ученика, целокупан и из појединачних предмета и, више административним мјерама него добровољним опредјељењима и жељама ученика и њихових родитеља, успио да упише један разред трећег степена стручности, занимање коно-

бар. Тако у првом и другом разреду заједничких основа са укупно седам одјељења има 191 ученик, у трећем разреду 19 ученика занимања конобар и 24 ученика туристичких техничара и у четвртом разреду туристичких техничара 34 ученика.

Број одјељења је остао исти (10), али се смањио број ученика, што значи олакшицу у раду, али и опасност за финансирање ако се не буде водило рачуна о специфичностима и посебним условима под којима Центар ради.

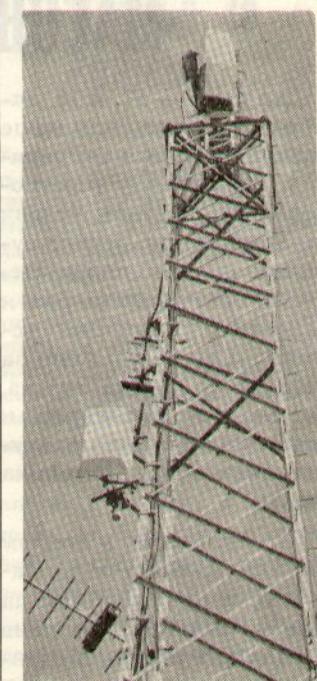
Настава се одвија у пољеподневној смјени у просторијама основне школе „Стјепан Митров Љубиша“. Велелепно и функционално здање, каква је зграда школе, и даље нема правих ча宾ета ни простора за окупљање и забаву ученика, а временски тјеснац између дводје смјене или касни вечерњи сати послије наставе не дозвољавају веће ангажко

вање ученика у ваннаставним активностима.

Центар има проблема и у погледу стручних кадрова. Због боловања или напуштања радног мјesta било је остало непокријено више човјека из њемачког, српскохрватског и енглеског језика, марксизма и других предмета. Исто тако, још увијек није изабран директор, па вршилац дужности, професор Никола Мршуља, изводи и редовну наставу.

Иако су радници Центра и заинтересоване структуре у општини уложили велике напоре да се за изградњу нове зграде обезбиједе средстава, конструкција финансирања још није затворена и неизвесно је када ће се почeti с изградњом.

Радни људи и наставни осoblje Центра нову школску годину почели су, поред свега, с пуно ентузијазма и еланом, угађајући у свој рад иновације савременог социјалистичког образовања и васпитања.

КУРЗИВОМ

ОПЕТ ОКО ПРИЈЕМА ТВ ПРОГРАМА

Довољно је да загрми, па да на телевизијским пријемницима у нашем граду нестане слика. Понекад је и по три-четири дана на екранима само „снијег“. Муке настају зими, а од недавно, и када је лијепо вријеме, слика нестаје.

И поред ТВ репетитора на брду Спас изнад Будве, поодавно нешто није у реду. Његова изградња прије више година стајала је 2,16 милиона динара. Но, шта то вриједи када су квартови толико чести да им смо сигури да ћemo до краја пратити фудбалску утакмицу, филм, дневник или неку другу емисију.

На разним састанцима у нашој комуни говори се о овом проблему, али ствари не иду на боље. Нема ни одговора за што је све то тако.

Огорчени грађани с правом се питају: када ћe одговорни из Телевизије Титоград наћи решење овом не баш малом проблему?

С. Г.

Књиге и новац за другове у Босанској крајини

Памтећи помоћ наших народи и читавог свијета, која је дошла до изражaja послије петнаестопрвасједије у Ел-Аспаме и Јужној Италији, а ове године књиге и новац друговима у Босанској Крајини.

Бојана Паповић

На почетку школске године изабрана су руководства одјељењских заједница и конституисано Предсједништво заједнице ученика Центра које чине Саша Милић, Петар Ивковић, Динка Клезовић, Снежана Вушуровић, Наташа Жиковић, Дарко Новаковић, Дубравка Ђоновић, Саво Мартиновић, Јасна Рађовић. За предсједника Предсједништва изабран је Пе-

ГОСТ РЕДАКЦИЈЕ

Сликар и писац

Саво Јокић

Слике Сава Јокића представљају елементарну природу, са раскошним бојама. Примијетили smo да су странци веома заинтересовани за његова платна.

— Продајем и поклањам слике. За деценију и по, колико се бавим сликањем, отијео сам око 500 платна. Она су возовима и чиновским летилицама стигла у разне крајеве свијета. За узврг из сваког краја где се налазе моје слике добио сам писма и фотографије.

Занимљиво је напоменути да Саво пише. Тешко је рећи, шта је више, сликар или писац. Једино, како сам каже, дуже времена се бави писањем.

Саво је објавио роман „Руке на решеткама“. То је у ствари колаж: више приповједака од којих свака садржи пјесму, чине роман. Ускоро ће из штампе изашти и други роман „Снежни лептири“, а настао је приликом његовог боравка у земљама Скајдинавије.

С. Грековић

ДОБРА САРАДЊА СА „АУТОБОКОМ“

У Центру је око 70 ћака-путника углавном из правца Петровца, али их има и из Грбаља, Ластве и Котора. Имајући у виду искуства с „Аутобоком“, Школа се ове године, заједно с надлежном службом из Општине, потпуно да превоз ћака буде што уреднији и у временским терминима који одговарају ћацима и школи. „Аутобока“ своје обавезе испуњава добро и на вријеме.

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕБИ

СТОТРИДЕСЕТ ГОДИНА ОД ЊЕГОШЕВЕ СМРТИ (2)

КАО ПРОМЕТЕЈ ПРИКОВАН ЗА ГОЛИ КРШ

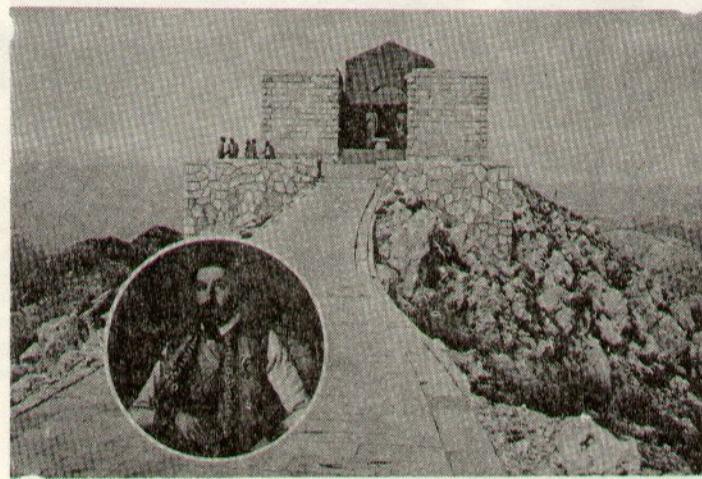
— НА МАРГИНАМА ТЕСТАМЕНТА НАЈВИШЕГ У НАШОЈ ИСТОРИЈИ —

Заваљен у наслоњачи, Његош је, крајем маја године 1851, у Прчњу размишљао коме оставља Црну Гору и што ће бити с „кукавним српством ојађеним“. Пошто му је тешко да одговори на то питање, кроз поузатворене трепавице — јер не може да поднесе светлост дана — поглед му блуди, а с њим и мисли, у пропаст.

Пријећа се када то бјеше када се у Дубровнику састао и побратамио с Али-пашом Сточевићем, коме ће, кад буде затребало, ставити до змања „да на Црну Гору још иначе није добио славу“, па не ће ни он, иако је много црногорске крви пролио, „ма ни турске ништа мање?“ Да вно, давно се збио тај сусрет: млад је био Његош и Али-паша кадуна није могла а да, опчињена Владичином му шком љепотом, не упути општар прекор Црногорцима што су „њеног дјевера“ закалује рили да пород од њега не остане. Затим искрсава лик Вука Карадића који моли да му владика црногорски благослови превод „Новог за вјета“, а он му одговара: „... Да иштеш од мене благо слов заслобођење браће Срба испод несноснje јармова и набавку оружја и ижења у рат, у том сам ти ја прави владика, па би ти да' благослови колико 'оћеш!...“

Прије пет година, да би доскочио гладној години (а која у Црној Гори није била гладна?) продао је поклон аустројског хесара — напрсни брилијантски крст — да би купио жито „за Народ Црногорски“. „Осјетљив за све лијепо што живот пружа“, вођио је, лично, најскромнији живот, придржавајући се у свему крајње умјerenости. Млад и лијеп, никад ништа, изузев самог себе, није расипао.

Док брод припремају за пут, навиру сјећања као плима. У Трсту је од једног трговца добио на дар два топа, помоћу којих је мислио да освоји Врањину и Лесендру. Било је узлуд: „Вријеме је силно, страшне зube има, оно је стравило и свемогућем небу акамоли кукавној земљи, где се све лако криши, где све на слабоме темељу стоји...“ Па, ипак, иако је Гагић стапио прорицаша да ће Црногорци бити прогажени од Порте, непријатељи су, једну за другом, губили битке.. Па се, као у бунилу, пита: зашто је Петра I прогласио свецем баш он „чији су раз-

Маузолеј на Ловћену

говори носили печат недостатка изразитог поштовања према религиозним... начелима“ и који је једном изјавио да би дао све што има „само да ми је обријати... браду?“ Шта је налазио у итри билијара и у картама, он кога је „судбина, као Прометеја приковала“ за голи црногорски крш? Како је и када обolio од грудобоље — да ли је понио са Ловћена или је она посљедица „гигантског сладострасног живота у Трсту“?

Не налазећи одговора на постављена питања, или не задовољавајући се њима, Његош је посматрао портрете бокешичких капетана, којима — сасвим сигурно као ни њему — није био лак живот. Да ли је размишљао о судбини Петра Марковића који је, као pilot на броду Дон Хуана од Аустрије, допринио величини „најљепшег дана стољећа“, победи код Лепанта, где је Сервантес, творац „Дон Кихота“, „из губио лијеву руку у славу деснице“? О Крсту Вицковићу који је, готово сто година касније, са свега седамдесет Перштанта, до чекао турску војску под заповједништвом Мехмед-аге Ризвангића или о адмиралу Матији Змајевићу, троstrukom победнику флоте Карла XII, који је и за вријеме страшних поморских битака, послије којих су Швеђани изгубили Валтик, на свим географским ширинама и дужинама сретао чаробну Боку, „над којом звијезде брилијантним ројевима коло воде“? Ту је, недалеко, по знати научничар, учитељ руских бользара Марко Мартиновић, па капетан Ђока, учесник у крашким ратовима, и мноштво мало познатих конта и кнезова.

Владика посматрао портрете: ништа се, нажалост, поуздано не зна о тим ведрим, храбрим и брзоплетим силницима који су неимаре својих замкова бацали с њихових врхова, који су вољели живот, али се и опасно играли

с њиме на бескрајним, буром усковитланим пучинама...

Ето, и он се спрема на пут с кога се, вјероватно, као ни многи са тих портрета, вратити неће. Пријећа се ко је се дошао у Биљарду да га испрати, што су му казали на растанку, шта је он њима рекао. Брат Пере, сенатори, главари — углavnom само они који му ни сјађе не дају мира својим писмима и порукама, као што су му и горе, у Цетињу, досађивали вјечитим запитивањима, протестима и интервенцијама. И када се интересују за његово здравље, њихова питања имају призвук молби и позива да се врати што прије. Или га обавještavaju о међусобним борбама и размирицима, нападима и пријетњама Турaka, а он зна да зло није пута Црну Гору мимоићи неће. Пада му на памет да његови најближи нису дошли да га „на пут спрове“, јер је, од како се завладио, он тако хтио — да му Црногорци не поставе питање, као његовом претходнику, Петру I, одакле су све били Христови apostoli и, с правом, не примијете: „Ето, видиш, из различних крајева, а ови твоји сви су из Његуша, и од куће Петровића!“ А ко зна где су војводици и маркизе чија је намирисана писма чувају бриљиви него своје рукописе? Где су госпођа Жом и она Цеклињанка због које се, према причањима, је дно вријеме био склонио у Маинама? Или она лијепа Перештанка, Мазаровићева, којој је, кажу, посветио неколико пјесама, мада с њом ниједном није разговарао?! На Милица Стојадиновић — Српкиња, несрећена „књегиња Црне Горе“, и све друге које се „крију“ под именом Невјесте Милоњића Бана?

Никог, никог није било. У пратњи неколицине сердаре, он је, по незапамћеној међави, „јер невоља брода не гле да“, пјешке сишао са Цетиња у Котор, а одатле бродом у Прчањ, где ће му, како су љекари казали, „промјена ваздуха годити и поправити здравље“.

У сљедећем броју: „Да се иска слободе очува“.

Милосав Јалић

Село ово има 30 печалбара

(одломак)

РОЂЕН 1914. ГОДИНЕ У ЦЕТИЊУ, БУДО ТОМОВИЋ, СЕКРЕТАР ПК СКОЈ-а ЗА ЦРНУ ГОРУ, БОКУ И САНЏАК, ПОГИНУЈЕ 18. МАРТА 1942. ГОДИНЕ НА ЦРКВИНАМА КОД КОЛАШИНА. НАРОДНИ ХЕРОЈ

Не знају више за свете олтаре и круне,
Не знају за легенде што су изникле из подсвијести
И још круже долинама:
Некад се живјело у срећи, кад су част и јунаштво
Били једино благо.

О било је и онда исто!
Ови крши нијесу били плодни.
Црни, гламазни, када је изникла кобна бајка,

Без гусала што су их некада варале
Сједе и питају се у чуду:
Зашто се давно нечија пунा торба
Распукла баш на овом мјесту?

И не прокљињу тај час, нити
Час који их је дао,
Већ куцу оне, који су тешку торбу
Пронијели баш овим путем.

О, боли их рана отворена и жива,
Што ниче на месу без крви и kostи.
Буде их кrvавa јутра и рана сванућа
Из сна што никад сан био није.

Потонуле су лажне бајке,
Пред дахом што суши очи.
Јер за њих није нова — боли их прича стара:
Село ово има 30 печалбара.

ЗАНИМЉИВА АСТРОНОМИЈА

Звијезде падалице

Метеори, зрица космичке прашине, великом брзином улећу у Земљину атмосферу, усијају се и у пролазу оставе свијетао траг. Када кажемо зрица, онда мислимо на тијела од најситнијих дјелића до оних од неколико десетина метара у пречнику, која су још свакако „зрица“ у висинском размјерама. Они ситни изгоре у атмосфери, а само већи могу да „преболе“, уништавајући утицај атмосфере и с оштећењем стигну на Земљину површину. То су метеори.

По Аристотелу, земаљски дио висине саставије се из четири елемента: земље, воде, ваздуха и ватре (под ватром не треба подразумијевати обичан пламен), који су смјештени у том редосlijedu у концентричним слојевима, један изнад другог. Аристотел је назвао метеорима све оне појаве које се налазе високо изнад нас у ваздушном океану. Касније, тај назив остао је само за оне појаве које су се раније звали „звијезде падалице“.

Под утицајем Аристотела, метеори су разматрани као атмосferske појаве, као што су муње, на примјер. Ако су они такви, тада не може да буде ријечи ни о каквим метеоритима. Ако и стигне неки камен с неба, то је божје чудо и нема везе с природом.

Оваквим мислима обузети су били чланови Француске академије наука када су 1790. године на једном засиједању ове установе разматрали представку градоначелника једног француског градића. Предмет, можда, не би ни био стављен на дневни ред да ту представку није потписало још и 300 ста новника тог мјеста. Овде је било записано да су 24. јула 1790. године у 9 часова увече, ти људи видјели падање неког камена с неба. Академици су се зачудили оваквој тврђњи и изразили жељење што тај градић има таквог глупог руководиоца, а посебно су подвукли потребу да се енергично води борба против таквог сујевјерја. Академија је тек 1803. године прихватила могућност да камен пада с неба.

Метеори засијају на висини од око 80 km изнад тла, крећу се брзином од неколико километара у секунди и долазе, вјероватно, из простора иза Мјесeca.

Готово три деценије ова размишљања нису изазивала нарочиту пажњу. Али, 12. новембра 1833. године „пала“ је тако јака „метеорска киша“. Повремено могло се избројати 20 метеора у секунди. Најинтересантније је било то да су у тоноћи и ујутро метеори излазили из сазвежђа Лава (па су се даље ширили по небу у виду кишобрана). Према томе, било је разумљиво да тај дио неба одатле излазе метеори учествујући у дневном обртању неба — као што је случај и са звијездама, што значи да метеори нису земаљског поријекла него висинског. Овај метеорски рој у знатној мјери је помогао да се коначно одбаци Аристотелово мишљење.

*МАТЕМАТИЧКИ ПРОБЛЕМ

123456789

Између бројева ставите математичке знаке, али тако да добијете исправну једначину.

Ево решења: $1 \times 2 + 3 \times 4 : 5 \times 6 - 7 - 8 = 4$.

ДРУГА ФУДБАЛСКА ЛИГА

ИЗВАНРЕДАН УСПЈЕХ ФУДБАЛЕРА „МОГРЕНА“ Елиминисан „Вележ“ — побједник купа

Екипе „Могрена“ и „Вележа“ пред почетак такмичења

Оно што се на стадиону Лугови дододило 7. октобра нису очекивали ни највећи оптимисти. Мостарски „Вележ“, побједник југословенског купа и представник наше земље у Купу европских побједника купова, морао је да положи оружје пред фудбалерима домаћег тима. Славна имена нашег Фудбала Енвер Марић, Фрањо Владић, Душан Бајевић, који су више пута облачили дрес с државним грбом, погнute гла-ве напустили су стадион у Будви. Центархалф Авдо Калајцић, послје чијег је промашаја с бијеле тачке настало неописиво славље, кажу да је на путу до аутобуса, којим су се вратили у Мостар, плакао као мало дијете. И другој страни, преко 3000 навијача „Могрена“ скандирали су у хору, а фудбалери са својим тренером Лазовићем скакали од радости.

Није ни чудо — нови друголигаш „избацио“ је из даљег такмичења побједника Купа Маршала Тита. „Могрен“ се нашао у осмини финала Фудбалског купа Југославије.

Била је то утакмица која се неће дugo памтити по са-моји игри. Мостарци су ип-де послије 15. минута имали иницијативу. Били су бољи само у пољу, али његови стријелци нису могли да нађу пут до мреже најбољег појединца овог меча, чувара мреже „Могрена“, Маркова. Он је у неколико наврата спријечио поготке. На другој страни фудбалери до-маćina успјешно су парирали гостима пред својим шеснаестицем, а потом покушавали да брзим контранападима изненаде голмана Марића. Шаботић и Думнић имали су готово идеалне шансе за постизање голова. Што се меч близкој крају, и један и други тим смањили су темпо. Испекивали су извођење једанаестераца. За Будване је и то био успјех. Мостарци су се надали да ће њихови искуси стријелци и голман Марић успјети да елиминишу Будване.

ЦРНОГОРСКА ФУДБАЛСКА ЛИГА

„Петровац“ посустаје

Након петнаест кола у јесенњем дијелу првенства у Црногорској лиги, Петровац заузима незавидан положај на табели. Нала-зи се на 12. мјесту са све-га шест бодова, колико има и претпоследње „Задје-ло“. Негативна је и гол-разлика 9:14.

У осмом колу Петровчани су претрпјели свој трећи пораз у првенству. У гостима против данилов градске „Искре“ пораже-ни су са 2:1. Мада резултати не баш убедљиво, Петровчани су поражени у игри у којој нису ство-рили много шанси. Исти-на, све до 79. минута има-ли су резултат 1:1, али је тада Томашевић, који је некада носио дрес „Пет-ровца“, донио побјedu до-маћем тиму.

Као и у прошлом, и у

том првенству Петровчана нима не иде. Само једна побједа уз четири „ремија“ и три пораза исувише је скроман биланс за екипу од које су се очекивали бољи резултати. Сада је ред да стручни штаб пове-де отворен разговор с фуд-балерима, да се види где у тиму шкрипи, како би се у наставку првенства играло боље и ефикасни-је.

У деветом колу Петро-вац је домаћин новом ли-гашу, цетињској „Тари“.

Г.

„ПЕТРОВАЦ“ 4 „ТАРА“ 0

Побједом у Петровцу истоимени клуб је заузeo десето мјесто на првенственој табели.

Након послиједњег звијздука судије Башице, настаје драма. Изведен је, чак, 26 једанаестераца, и резултат је на крају гласио 12:11 за Будване! Мостарци су промашили два пута, Будвани једном.

Треба истаћи да су Будвани код извођења једанаестераца показали изузетну смиреност и ефикасност. То им је и донијело неочекивани и до сада највећи успех од како клуб постоји.

— Искрен да будем, побједу нисам очекивао. Без ше-сторице стандардних првотимаца побиједити „Вележ“ за мене је прије меча био само лијепи сан. Но, он се остварio, ми-слим потпуно заслужено — рекао је нам тренер Боро Лаз-зовић.

С. Грегорић

„Приштина“ — „Могрен“ 0:0

Терен и вријеме погодни за игру. Гледалаца око 2.000. Судија Д. Ралчић (Београд) — 6. Жути картони: Цимили и Мурики (Приштина), А. Пејовић и Павићевић (Могрен).

Приштина: Лалић 6 — Да-лку 5 (Османи 6), Синани 5 — Маринковић 6, Цимили 5. Трајковић 5, — Илић 6, Тор-тоши 5, Мурики 5, Вокри 6, Чана 6, Жиковић 5.

Могрен: Марковић 6 — М. Пејовић 6, А. Пејовић 6 — Буретић 6, Рашић 6, Павић-вић 6 — Барјактаревић 5 (Вујовић), Радојевић 6, Калезић 5, Думнић 5, Шаботић 5 (Ма-ловразић).

Могрен је пропустио рије-ту прилику да у Будву до-несе и други бод. Наиме, до-

маћин је одиграо једну од својих најслабијих утакмица у послиједње вријеме, што играчи гостију нијесу искори-стили.

Била је то слаба утакмица у којој ни једна екипа није задовољила око 2.000 гледалаца, тако да нема играча који би заслужио надпросјечну оцјену.

Гости су били близки по-бједи, а најидеалнију прилику да осигура побједу имао је „резервиста“ Маловразић који се у послиједњим секундима игре послије једног про-тивнапада нашао сам испред празног гола или је умјесто мреже погодио стативу што је домаћину спасило један бод.

КУТАК ЗА РАЗОНОДУ

— Казали су...

ДА ПРИКРИЈЕ МИСЛИ

ТАЉЕРАН: Човјеку је дата моћ говора да би могао и да прикрије своје мисли.

*

ЦИЦЕРОН: Ништа се брже не суши од суза.

*

АВЕРЧЕНКО: Приватни детектив је човјек који ка-да дивна дјевојка уђе у собу посматра њен накит.

*

ЦОЗЕФИНА БЕКЕР: Џеџа су мала, добра створења којима забрањују све она што су њихови родитељи у тим годинама и сами чинили.

*

ШОПЕНХАУЕР: Једна жена која не говори истину није толико порочна колико се мисли, као што ни жена која увијек говори истину није тако препуна врлина као што се вјерију.

ЗДРАВСТВЕНО ПРОСВЕЋИВАЊЕ

Ангина

Ангина је оболење непочаних крајника и слузница ждријела, које често захвата непочани свод и лимфне чворије зида ждријела, а пра-ћено је температуром, главо-бољом, губљењем апетита, малаксалашу и нерасполо-жењем. Болови у ждријелу јављају се нарочито приликом гутања. Волест настаје обично послиje назеба, а иза-чијају је разни вируси, бак-терије ланчастог (стрептоко-ке) или гроздастог (стафило-коке) изгледа, затим изазива-чи грипа и дифтерије. Поне-кад је ангине само знак и пропратна појава шарлаха, богоља или другог заразног оболења.

Разликујемо неколико вр-ста ангине: катарална, фоли-куларна, лакунарна, гнојна, некротичка, херпетичка, Пла-ут-Венсанова, Лудвигова, ди-фтеричка, шарлахна и сифи-лиска.

Код катаралне ангине зна-ци општег оболења нису зна-тије изражени, али је лако уочљиво црвенило слузница, крајника и ждријела, без скраме.

Када се температура пење и преко 39°C, увећавају и по-стaju осјетљиве жлијезде на врату, уз гнојаве тачке на слузница крајника, а катка-да и ждријела у питанju је фоликуларна ангина. Ако се гнојаве навлаке јаве у исци-дима и удубљењима крајни-ка, онда је то лакунарна ан-гина. Она се може претвори-ти у гнојну ангину, када гној не скраме прекрију цијelu површину крајника. Тада су веома изражени сви раније поменути знаци општег обо-љења.

Ако гнојне навлаке на крајнику потамне, а ткиво крајника почиње да изумира, онда је то некротична анги-на.

Херпетичка ангина је до-ста ријетка. Препознајемо је по груписаним мјехурцима, сличним промјенама на усна-ма у „грозници“, по слузни-ци крајника и ждријела.

Плаут-Венсанова ангине најчешће није праћена пови-шеном температуром. Бијеле мрље на крајницама не прет-варају се у гризлице око ко-јих ткиво изумира. Изазвана је обично бактеријама змија-стог и временастог изгледа. Болови при гутању нису изражени, али су вратне жли-језде, нарочито под вилицом, увећане, катkad и болне.

Лудвигова ангине је, у ствари, флегмона пода усне дупље, која се уклања хи-рушком интервенцијом.

Дифтеричка ангине пра-ће на карактеристичним на-слагама и другим знацима оболења, које запажамо код дифтерије. Шарлахна ангине пра-ћена је нарочитим црве-нилом крајника, ждријела и језика.

Сифилис и друге заразне болести могу имати као јед-дан од знакова ангину.

Сваку ангину треба схва-ти као озбиљно оболење у одмак предузети лијечење. У лакшим случајевима ставља-ју се алкохолне или облоге од устајале воде и даје аспи-рин, велике дозе витамина С, као и топли напици. Код тежих оболења узимају се сулфонамидски препаратори и антибиотици уз лежање у по-стели. Код гнојавих и некро-тичних ангин грло треба ис-пирати благим растровом хи-дрогена.

У току лијечења, а нарочито послије лијечења, потре-бно је контролисати мокраћу због могућег оболења бубре-га и срца.